

Evoluția pieței: Cereale și produse de patiserie (CN 19) — 2015–2025

Introducere

Capitolul 19 din Nomenclatura Combinată acoperă o gamă largă de preparate pe bază de cereale, făină, amidon, fecule sau lapte, precum și produse de patiserie – de la paste și biscuiți până la extracte de malț și cereale expandate. În perioada 2015–2025, comerțul extra-UE cu aceste bunuri a cunoscut o expansiune remarcabilă, reflectând atât dinamica cererii globale, cât și transformările din lanțurile de aprovizionare. Prezentul raport analizează evoluția exporturilor, importurilor și a structurii pieței, punând accent pe cei trei piloni principali: creșterea susținută a fluxurilor comerciale, reconfigurarea specializării intra-comunitare și provocările legate de volatilitate și autonomie strategică.

1. O expansiune comercială robustă, alimentată de prețuri și diversificarea partenerilor

Valoarea comerțului a urcat cu peste 70%, iar excedentul comercial s-a adâncit semnificativ

Comerțul total al UE cu țări terțe la capitolul 19 a înregistrat creșteri susținute pe întreg intervalul analizat. Valoarea exporturilor a avansat de la 13,3 miliarde EUR în 2015 la 23,3 miliarde EUR în 2025 (+74,9%), iar importurile au crescut de la 2,6 miliarde EUR la 4,5 miliarde EUR (+72,6%). Excedentul comercial s-a majorat în consecință cu 75,4%, atingând 18,9 miliarde EUR în 2025.

Această dinamică a fost dublată de o creștere a prețurilor medii: prețul de export a urcat cu 32,2% (de la 2817 EUR/tonă la 3724 EUR/tonă), iar cel de import cu 18,9% (de la 2250 EUR/tonă la 2674 EUR/tonă). Volumele au contribuit și ele, în special pe partea de import, unde cantitățile au sporit cu 45,2%, comparativ cu +32,3% pentru exporturi. Prin urmare, expansiunea valorii exporturilor a fost susținută de o combinație echilibrată între volum și preț, în timp ce importurile au fost impulsionate în principal de creșterea volumelor, sugerând o absorbție internă mai mare de produse finite.

Statele Unite și China au devenit motoarele creșterii exporturilor, compensând evoluții modeste pe alte piețe tradiționale

Principalii parteneri de export evidențiază o reorientare parțială a destinațiilor. Regatul Unit rămâne incontestabil cea mai mare piață, cu livrări de 6,14 miliarde EUR în 2025 (+83,4% față de 2015), însă ritmul său de creștere a fost depășit de alte piețe. Statele Unite au înregistrat un salt de +202,5%, ajungând la 2,53 miliarde EUR, iar China a avansat cu +92,1%, până la 2,69 miliarde EUR. Elveția (+86,2%) și Norvegia (+59,1%) au confirmat tendința de creștere constantă pe piețele de proximitate. În schimb, exporturile către Rusia au scăzut cu 11,4% în perioada analizată, reflectând impactul sancțiunilor și al deteriorării relațiilor comerciale după 2022.

Creșterea spectaculoasă către SUA și China este corelată cu o preferință tot mai mare pentru specialitățile europene (paste, produse de panificație, biscuiți), iar prețurile mai ridicate obținute pe aceste piețe au contribuit la majorarea valorii exporturilor dincolo de simpla expansiune volumetrică.

Dependența de Regatul Unit la import scade, iar parteneri emergenți câștigă cotă de piață

Pe partea de importuri, Regatul Unit deține în continuare prima poziție cu 1,71 miliarde EUR în 2025, însă creșterea sa a fost de doar 22,2% în zece ani. Alte surse au avansat mult mai rapid: Ucraina (+618,9%), China (+199,1%), Vietnam (+191,0%) și Turcia (+183,9%). Creșterea abruptă a importurilor din Ucraina este legată de măsurile de liberalizare comercială adoptate de UE după invazia rusă din 2022, care au facilitat accesul produselor agroalimentare ucrainene pe piața comunitară.

Această diversificare este clar ilustrată de indicele HHI al concentrării importurilor, care a scăzut de la 3166 în 2015 la 1739 în 2025 (-45,1%), semn că dependența de câțiva furnizori mari s-a redus considerabil. În contrast, concentrarea exporturilor a rămas relativ stabilă (HHI de 925 în 2015 și 1028 în 2025), reflectând o structură de piață echilibrată și un portofoliu larg de parteneri.

2. Transformarea structurală a producției și a specializării intra-UE

Producția internă s-a dublat valoric, pe fondul creșterii accentuate a prețurilor

Producția UE la capitolul 19 a crescut de la 55,1 miliarde EUR în 2015 la 112,4 miliarde EUR în 2024 (+104,1%), în timp ce volumul producției a avansat cu doar 38,9% (de la 30,8 miliarde tone la 42,7 miliarde tone). Această decuplare indică o inflație semnificativă a

prețurilor de producție, care de altfel se observă și în creșterea prețului unitar de la 1,79 EUR/kg în 2003 la 2,63 EUR/kg în 2024. Creșterea costurilor materiilor prime și a energiei, precum și orientarea către produse cu valoare adăugată mai mare au alimentat această tendință.

Italia, Polonia și Țările Baltice sunt cele mai specializate state membre în exportul acestor produse

Gradul de specializare (măsurat prin RSCA) pentru anul 2025 plasează Letonia (0,314), Italia (0,272) și Grecia (0,247) în fruntea clasamentului. Italia, în special, îmbină o specializare ridicată cu o pondere semnificativă în totalul exporturilor extra-UE (14,0% din total). Polonia (RSCA 0,164) și-a dublat exporturile nete în perioada analizată, ajungând să acopere 9,3% din livrările extra-comunitare. La polul opus, Malta, Cipru și Finlanda au un avantaj comparativ foarte scăzut în acest sector, orientându-se către alte industrii.

Această configurație se reflectă și în topul exportatorilor: Italia a devenit principalul exportator extra-UE în 2025, cu 4,23 miliarde EUR (+104,6% față de 2015), urmată de Olanda (3,52 miliarde EUR, +41,7%) și Franța (2,94 miliarde EUR, +72,7%). Polonia a înregistrat cel mai mare salt relativ (+208,9%), ilustrând modernizarea capacităților sale de procesare.

Concentrarea geografică a exporturilor rămâne stabilă, iar cea a importurilor se reduce semnificativ

Așa cum am menționat, concentrația exporturilor (HHI) a variat doar marginal, de la 925 la 1028, confirmând că niciun partener nu domină excesiv. În schimb, concentrația importurilor s-a redus drastic, de la 3166 la 1739, semn al unei diversificări reale a surselor de aprovizionare. Această evoluție sporește reziliența lanțurilor de aprovizionare ale UE, deși unele surse noi (Ucraina, China) rămân expuse riscurilor geopolitice și logistice.

3. Șocuri, volatilitate și creșterea autonomiei strategice

Șocuri de preț notabile au perturbat temporar schimburile, în special în 2022 și 2018

Analiza de volatilitate și șocuri identifică câteva evenimente semnificative. În 2022, exporturile către Africa de Sud au cunoscut un șoc de preț (+44,4%), cu o creștere anormală a valorii unitare de la 1495 EUR/tonă la 2159 EUR/tonă, în timp ce volumul a scăzut ușor. Similar, exporturile către Emiratele Arabe Unite au înregistrat un salt de preț de 27,7% în același an. Pe partea de import, prețul achizițiilor din Serbia a urcat cu 17,3% în 2022, după o perioadă de stabilitate. Un șoc mai vechi, din 2018, a afectat exporturile către

Libia, unde prețul a crescut cu 43,0%, probabil pe fondul reluării instabile a comerțului după conflictul civil. Aceste episoade, deși cu ponderi mici în total (sub 3,2% fiecare), subliniază vulnerabilitatea la variații bruște ale costurilor logistice și ale disponibilității containerelor, caracteristice perioadei post-pandemice și a tensiunilor geopolitice.

Volatilitatea importurilor din Ucraina, China și Serbia este ridicată, dar fluxurile tradiționale rămân stabile

Coeficientul de variație a importurilor în volum confirmă că cele mai mari oscilații au caracterizat parteneri ca Singapore (0,77), Serbia (0,62), Coreea de Sud (0,58) și Ucraina (0,41). China (0,32) și Vietnam (0,28) au înregistrat și ele fluctuații peste medie. În contrast, importurile din Regatul Unit (0,14) și Elveția (0,13) rămân extrem de constante. Pe planul exporturilor, volatilitatea cea mai mare s-a înregistrat pentru Rusia (0,34), urmată de Statele Unite (0,25) și China (0,20), în timp ce piața britanică (0,09) și Norvegia (0,07) oferă cea mai mare previzibilitate.

Dependența de piețele externe a crescut: exporturile absorb o fracțiune tot mai mare din producție

Indicatorii de autonomie și vulnerabilitate relevă o transformare de fond. Rata dependenței nete de import (net import reliance) a devenit tot mai negativă, de la -3,9% în 2015 la -16,4% în 2025, semn că UE a devenit un exportator net tot mai pronunțat pentru aceste produse. În paralel, înclinația spre export a crescut de la 5,5% la 16,5%, iar intensitatea comerțului (exporturi plus importuri raportate la producție) a urcat de la 7,1% la 18,4%. Cu alte cuvinte, industria europeană de profil se bazează tot mai mult pe cererea din țările terțe, ceea ce îi conferă un avantaj competitiv, dar o expune în același timp la șocurile din economia globală.

Concluzie

Comerțul extra-UE cu preparate pe bază de cereale și produse de patiserie a cunoscut o evoluție impresionantă între 2015 și 2025, dublându-și valoarea excedentului și integrând noi piețe de desfacere. Dinamica a fost impulsionată de creșterea veniturilor și a preferințelor de consum pe piețe precum SUA și China, dar și de creșterea costurilor, care s-a transmis în prețuri. Pe plan intern, specializarea s-a consolidat în state cu tradiție agroalimentară, iar diversificarea surselor de import a redus dependența de parteneri unici. Provocările rămân legate de volatilitatea unor fluxuri emergente și de dependența structurală tot mai mare de cererea externă. Monitorizarea atentă a piețelor strategice și a riscurilor de preț va fi esențială pentru menținerea poziției competitive a UE în acest sector cu valoare adăugată ridicată.

Generat la 2026-07-25 pe baza datelor de la tradedashboard.eu

Raport generat de o mașină: accelerează analiza umană, chiar cu riscul de a o induce uneori în eroare. Nu o poate înlocui niciodată complet.

Dacă aveți nevoie de consiliere privind politica comercială europeană sau de reprezentare a intereselor dvs. la Bruxelles, nu ezitați să mă contactați la support@tradedashboard.eu. Veți găsi CV-ul meu la această adresă.